

Riksdagen
Uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2020/21:48

Onsdagen den 16 juni

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

God morgon! Klockan är 8.00, och det är EU-nämndssammanträde. Jag hälsar er alla hjärtligt välkomna i dag den 16 juni 2021. Det här sammanträdet är inför mötet i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 18 juni 2021.

Vi går in på föredragningslistan och börjar med punkt 1 med frågan om medgivande till deltagande på distans för ledamöter och tjänstepersoner. Jag finner frågan med ja besvarad.

§ 2 Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Magdalena Andersson (deltar via Skype)

Återrapport från videomöte den 16 april 2021

Återrapport från informellt ministermöte den 21–22 maj 2021

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 18 juni 2021

Anf. 2 ORDFÖRANDEN:

Vi välkomnar finansministern till dagens EU-nämndssammanträde och inleder med en återrapport från videomöte den 16 april 2021 och en återrapport från informellt ministermöte den 21 och 22 maj 2021.

Är det någonting där som finansministern önskar kommentera?

Anf. 3 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Jag börjar med mötet den 16 april. Där presenterade kommissionen sin finansieringsstrategi för EU:s återhämtningsinstrument, NGEU. I den diskussionen betonade jag att det är viktigt med kostnadseffektiv och ändamålsenlig skuldhantering. Jag framförde också att Sverige menar att det nuvarande systemet med egna medel fungerar väl och att det inte vore särskilt klokt att koppla förslag om nya egna medel till återbetalning av NGEU.

Vi diskuterade också den europeiska arkitekturen för utvecklingsfinansiering och hur den kan förbättras. Ni kanske minns att den här diskussionen baseras på en konsultrapport som hade analyserat tre alternativ.

Ett var att EBRD skulle göras om till EU:s utvecklingsbank och att all utvecklingsfinansiering skulle samlas där. Ett annat alternativ var att de här uppgifterna skulle läggas på ett dotterbolag i EIB. Det tredje alternativet var att förbättra effektiviteten i nuvarande struktur utan att göra någon stor organisatorisk förändring. Här fanns det ett brett stöd från medlemsstaterna, inklusive Sverige, för att gå vidare med det tredje alternativet och alltså inte lägga mycket tid, energi och pengar på en stor omorganisation.

På det informella Ekofin i maj var nästan alla diskussioner kopplade till covid-19 och konsekvenserna för ekonomin. Vi hade bland annat en diskussion som berörde finans- och penningpolitikens respektive roller under krisen och de närmaste åren. Där har många, inklusive jag själv, framhållit att finanspolitiken har spelat en viktig roll under krisen. Däremot finns det ett brett spektrum på åsikter vad gäller hur man ska se på den offentliga skuldsättningen och behovet av framtida konsolidering.

Jag konstaterade från svensk sida att det är viktigt att kunna fortsätta stödja ekonomin under en övergångsfas men att vi på medellång sikt måste säkra finanspolitisk hållbarhet i enlighet med EU:s finanspolitiska ramverk där det också är ett stort problem med skuldsituationen i flera länder.

Vi diskuterade också miljöbeskattning i EU, och diskussionen fokuserade på ett antal förslag som kommissionen förväntas presentera i juli, nämligen utvidgning av EU:s system för handel med utsläppsrätter, en revidering av energiskattedirektivet och en gränsjusteringsmekanism för koldioxid.

Jag konstaterade att miljöbeskattning har en viktig roll att spela i den gröna omställningen för att skapa bra incitament på marknaden och välkomnar särskilt revideringen av energiskattedirektivet. Det är någonting som vi har drivit från svensk sida under lång tid.

Jag kan passa på att informera om att det är ett eurogruppsmöte i inkluderande format i morgon kväll. Där ska vi få en uppdatering om arbetet med att stärka bankunionen.

Tanken var att vi skulle behandla ett förslag på färdplan med målsättningen för det fortsatta arbetet, men just den diskussionen kommer att fortsätta till hösten i stället. Ambitionen är att presentera en färdplan i slutet av året.

Anf. 4 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 3, Momssatser. Det är en riktlinjedebatt, och det här är en diskussionspunkt.

Anf. 5 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här ska vi diskutera ändringarna i reglerna om skattesatser i mervärdesskattedirektivet. Det här var ett förslag som kommissionen kom med i januari 2018. Det har alltså diskuterats ett tag. Kommissionens förslag innebär att bilaga 3 till mervärdesskattedirektivet, som ju är en positiv lista i dagsläget om vilka varor och tjänster som man får ha reducerade skattesatser på, i stället skulle ersättas med en så kallad negativ lista över vilka varor och tjänster som man *inte* får tillämpa reducerade skattesatser på och som sedan uppställs med kompletterande krav som innebär att reducerade skattesatser endast får gynna slutkonsumenten och följa ett mål av allmänt intresse.

Enligt förslaget ska medlemsstaterna få tillämpa två reducerade skattesatser som inte får vara lägre än 5 procent men därutöver en skattesats som är lägre än 5 procent och en nollskattesats. Genom det här förslaget och införandet av det slutgiltiga mervärdesskattesystemet med beskattning i destinationsländer blir de särskilda nationella undantagen gällande skattesatser obehövliga och föreslås därför slopas.

Slutligen ska medlemsstaterna enligt förslaget säkerställa att den vägda genomsnittliga skattesatsen vid alla tidpunkter överstiger 12 procent.

Det var i januari 2018 som man kom med det här förslaget, och tekniska diskussioner har pågått. Förhandlingarna inriktas på att modernisera den positiva listan i det nu gällande direktivet snarare än att gå över till en negativ lista som kommissionen föreslog. Det är för att en stor del av medlemsstaterna föredrar en positiv lista men att man moderniserar dem med beaktande av de krav som ställs upp i kommissionens förslag.

Det finns fortfarande ett antal utestående frågor för den fortsatta behandlingen. Det handlar bland annat om utformningen av budgetskyddande regler men också om en stilleståndsklausul.

En annan fråga är hur länge de reducerade skattesatserna för vissa fossila bränslen, kemiska bekämpningsmedel och kemiska gödselmedel ska kvarstå. Här har ordförandeskapet nu tagit fram en lägesrapport och vill ha en vägledning inför den fortsatta hanteringen.

Från svensk sida menar vi att det finns fördelar med en ökad flexibilitet för medlemsstaterna när det gäller att bestämma momssatser. Samtidigt riskerar det här förslaget att medföra en ökad komplexitet, särskilt för de företag som säljer sina varor och tjänster i olika medlemsstater. Det riskerar också att leda till skattekonkurrens mellan medlemsstaterna. Effekterna av förslaget, inklusive den vägda genomsnittliga skattesatsen, behöver analyseras närmare.

Mervärdesskatten är också en viktig intäktskälla för att finansiera välfärden. Som utgångspunkt bör möjligheterna till reducerade mervärdesskattesatser och nollskattesats för varor som motverkar EU:s miljö- och klimatmål begränsas.

Anf. 6 HELENA BOUVENG (M):

Herr ordförande! Jag har ingenting emot ståndpunkten som sådan. Jag tycker att den är bra och kan inte annat än hålla med finansministern om att det är viktigt att bevaka att detta inte får en för stor komplexitet. Vi vill ju ha en fri och rörlig marknad i möjligaste mån.

Sedan vill jag understryka det som står i den sista delen av ståndpunkten vad gäller att möjligheter till reducerade skattesatser och nollskattesatser för varor som motverkar EU:s miljö- och klimatmål bör begränsas och att detta överensstämmer och ligger i linje med den europeiska gröna given.

Anf. 7 ERIC WESTROTH (SD):

Tack för föredragningen! Sverigedemokraterna har inga invändningar mot att byta från en positiv lista till en negativ lista.

Vi hade det här förslaget till svensk ståndpunkt uppe i skatteutskottet i går för överläggning med statssekreteraren Fredrik Olovsson. Vi hade ett par semantiska tillägg när det gäller skattesatserna i sista meningen i förslaget till ståndpunkt: ”Som utgångspunkt bör möjligheterna till reducerade skattesatser och nollskattesats för varor som motverkar EU:s miljö och klimatmål begränsas.” Vi menade att man där skulle förtydliga det med ordet mervärdesskattesatser. Den förändringen verkar inte ha hängt med här, men det är kanske någonting som man tar vid ett senare tillfälle?

Anf. 8 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Jag har förstått det som att vi ändrade ståndpunkten utifrån diskussionerna i skatteutskottet i går. Kan någon från Finansdepartementet som var med i går ...?

Anf. 9 Statssekreterare FREDRIK OLOVSSON:

I det som alldeles nyss lästes upp av finansministern sa hon ju att utgångspunkten är att möjligheterna till reducerade mervärdesskattesatser och nollskattesatser för varor som motverkar EU:s klimat- och miljömål begränsas.

Där kom den alltså med, och det är ju en del av den process och förankring i riksdagen som nu görs. Den är väl noterad och kommer naturligtvis också att finnas med i alla skriftliga handlingar framöver.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Det är det muntliga ordet som gäller, så då har det framförts. Är Eric Westroth från Sverigedemokraterna nöjd med detta?

2020/21:48

16 juni

Anf. 11 ERIC WESTROTH (SD):

Ja, det var ett förtydligande av Fredrik Olovsson där. Jag ber om ursäkt om jag missade finansministern. Jag jämförde med den handling som vi fick oss tillskickade från kansliet i går kl. 16.00, och där var inte den förändringen med. Och jag hörde det inte. Men statssekreteraren förtydligade det, så jag är nöjd.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går in på dagordningspunkt 4, Momsbefrielse för import och annan unionsverksamhet i allmänhetens intresse. Det är en riktlinjedebatt och en diskussionspunkt.

Anf. 13 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här kom kommissionen med ett förslag om undantag för mervärdesskatt vid import och tillhandahållande till EU:s organ. Det kom i april.

Syftet med det här förslaget är att undantag från mervärdesskatt ska gälla om EU-organ köper varor och tjänster för att sedan skänka dem vidare till medlemsstater eller till tredje part, till exempel nationell hälsovärdmyndighet eller ett sjukhus. Det här skulle då gälla när det råder en kris. Med hänsyn till covid-19 föreslås förändringarna få en retroaktiv tillämpning på transaktioner som har gjorts från och med den 1 januari 2021.

Förslaget innebär också att ett elektroniskt intyg ska införas. Syftet med intyget är att bekräfta att transaktioner uppfyller de här förutsättningarna för undantag från mervärdesskatt.

Medlemsstaterna har hittills haft lite olika uppfattningar om förslagets omfattning, och flera har ansett att det behöver diskuteras vidare. Det blir troligen en diskussion. En möjlig väg framåt är att i ett första steg begränsa omfattningen till covid-19-åtgärder. I ett andra steg kan sedan diskussionerna fortsätta på teknisk nivå för att hitta en mer permanent lösning som kan tillämpas också vid andra krissituationer.

Regeringen tycker att en sådan ansats skulle kunna accepteras och att det är bra att gå vidare med diskussioner om en mer långsiktig lösning för undantaget. Frågan om införande av elektroniska certifikat bör också diskuteras vidare om man väljer att införa sådana men att det kan vara motiverat med särskilda regler för mervärdesskatt vid vissa transaktioner som sker med hänsyn till allmänhetens intresse, som krisåtgärder inom unionens ram. Eventuella regler bör dock vara klart anpassade till vad som är nödvändigt för att uppnå syftet. Det är samtidigt viktigt att eventuella tillämpningsproblem kan begränsas.

Anf. 14 ERIC WESTROTH (SD):

Ordförande! Det är intressant att EU upptäcker att moms är krångligt och att man får mer för pengarna om man inte behöver betala moms. Det är bara att gratulera. Välkommen till verkligheten för företagare runt om i EU!

Hur som helst ställer vi oss bakom förslaget till svensk ståndpunkt. Det är dock ytterst viktigt att denna regel endast kan användas i undantagsfall. Först och främst ska ju de enskilda länderna som drabbas av en kris göra vad som står i deras makt för att komma till rätta med situationen. Om detta anses otillräckligt kan det väl först därefter komma på tal att EU ska göra en insats för att hjälpa situationen.

Det är också viktigt att ekonomiskt svagare länder inom unionen inte ska använda EU som en inköpsorganisation, där momsen undantas och där varor sedan skänks bort till de här länderna. Därför behöver begränsning och tillämpningsproblem tydliggöras i förslaget så att det inte finns kryphål som öppnar för att vissa länder sänker sin skatt på bekostnad av andra EU-länder.

Anf. 15 HAMPUS HAGMAN (KD):

Ordförande! Jag har inte heller några invändningar mot regeringens ståndpunkt och tycker givetvis att det är viktigt att det finns klara avgränsningar och regler kring när det här ska kunna tillämpas.

Jag har en fråga gällande den retroaktiva tillämpningen som diskuteras. Görs det någon analys av vad det får för konsekvenser? Jag tänker framför allt kanske på det offentligfinansiella perspektivet och om det påverkar EU:s budget för innevarande år.

Anf. 16 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Vi får ju fortsätta att diskutera omfattningen av det här, men tanken är inte att det ska vara något stort undantag som ska gälla så många varor att det skulle ha någon större betydelse för de offentliga finanserna eller EU:s budget. Det är inte tanken med förslaget i alla fall.

Finns det något som Max Elger vill komplettera?

Anf. 17 Statssekreterare MAX ELGER:

Nej, jag känner inte till någon budgetpåverkan av just det här förslaget.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går in på dagordningspunkt 5, Förstärkningen av bankunionen. Det är en lägesrapport och en diskussionspunkt.

Anf. 19 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

I slutet av varje ordförandeskap får vi en rapport över hur arbetet med att stärka bankunionen har gått under halvåret, i år alltså under våren.

Sedan 2016 har förhandlingar om den gemensamma insättningsgarantin, Edis, pågått i en särskild rådsarbetsgrupp. Diskussionen under våren har fokuserat på konkreta förslag om hur Edis kan utformas. Förhandlingsläget är dock fortsatt svårt. Det beror framför

allt på att flera medlemsstater inte vill gå vidare i arbetet om det inte kombineras med åtgärder för att minska riskerna i banksystemen, vilket ju å andra sidan andra medlemsstater inte ser samma behov av.

Parallella diskussioner har även förts i en högnivågrupp om Edis, som eurogruppen etablerade i december 2018. Den här högnivågruppen har haft ett bredare anslag. Diskussionen har omfattat utformningen av Edis och frågor om hur bankunionen ska se ut i stort.

Regeringen välkomnar att vi kan få en lägesuppdatering om hur det här arbetet fortskrider.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Dagordningspunkt 6, Marknader för kryptotillgångar, har strukits enligt information från Finansdepartementet. Stämmer detta?

Anf. 21 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Ja.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Vi går in på dagordningspunkt 7, Övriga frågor, Aktuella lagstiftningsförslag om finansiella tjänster. Det här är en diskussionspunkt.

Anf. 23 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här dyker kryptotillgångarna upp i stället, i samband med att även andra frågor diskuteras.

Här väntas ordförandeskapet ge en information om hur det här arbetet pågår. Den information vi har är att ordförandeskapet kommer att lägga en del fokus på arbetet med paketet för digitalisering av finanssektorn som presenterades i september förra året. Paketet innehåller bland annat tre lagstiftningsförslag, den så kallade Micaförordningen om kryptotillgångar, en pilotregim för distribuerad datateknik och den så kallade DORA, förordningen om digital operativ motståndskraft.

De här förslagen behandlas på teknisk nivå i rådet sedan i fjol. Ordförandeskapets ambition har varit att nå en överenskommelse i rådet för alla de här tre före den 30 juni.

Förslaget om kryptotillgångar stod som ni såg tidigare på dagordningen för mötet men har strukits då man menar att det här har kopplingar till de andra akterna, vilket gör att de nu i slutskedet bör behandlas tillsammans. På mötet väntar vi oss information om den fortsatta processen. Det kan såklart också bli en diskussion.

Eftersom det här i dag är en oreglerad verksamhet är regeringens inställning att det är prioriterat i rådet att man når i mål med de här förhandlingarna. Vi avser därför att verka tillsammans med likasinnade för att de här viktiga regelverken kan komma på plats så snart som möjligt.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

2020/21:48

16 juni

Då har vi icke lagstiftande verksamhet, dagordningspunkt 8, Den ekonomiska återhämtningen i Europa. Genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens, lägesrapport och diskussion.

Det här är en diskussionspunkt.

Anf. 25 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här ska vi återigen diskutera detta. Nu har de flesta medlemsstater lämnat in sina återhämtningsplaner, och fokus på mötet kommer att vara processen fram till rådets beslut.

Som jag tidigare har redogjort för är den övergripande processen sådan att kommissionen har som mest två månader på sig att granska återhämtningsplanerna och sedan ta fram en bedömningsrapport för varje plan med förslag på genomförandebeslut. De här två månaderna kan förlängas om man är överens mellan kommissionen och den aktuella medlemsstaten. Därefter ska rådsbeslut som regel fattas inom fyra veckors tid.

Kommissionen väntas nu under veckan presentera flera förslag på genomförandebeslut. Ytterligare förslag väntas i slutet av juni. Därefter förväntar vi oss att de första besluten kommer att kunna fattas på Ekofinmötet den 13 juli. Innan dess kommer förslagen att behandlas i den ekonomisk-finansiella kommittén och på rådsarbetsgruppsnivå.

De genomförandebeslut som inte hinner presenteras i tid före besluten den 13 juli kan behandlas antingen vid ett extrainsatt möte eller genom ett skriftligt förfarande. De här detaljerna är ännu inte bekräftade, men regeringen kommer naturligtvis att samråda med EU-nämnden inför alla genomförandebeslut.

Grunden för kommissionens genomförandebeslut är huruvida den aktuella återhämtningsplanen lever upp till de krav som förordningen ställer, till exempel avseende landsspecifika rekommendationer, att minst 37 procent ska vara grön omställning och att minst 20 procent ska vara digital omställning.

Regeringen anser att det är viktigt att kommissionen gör en noggrann granskning av om medlemsstaternas återhämtningsplaner uppfyller de här kriterierna i förordningarna.

Anf. 26 ANNIKA QARLSSON (C):

Ordförande! Tack, finansministern, för föredragningen!

Faciliteten kommer att distribuera hela 560 miljarder euro under en relativt kort period fram till 2024. Det är alltså stora pengaflöden vi pratar om. Samtidigt pågår det just nu diskussioner om stora korruptionsskandaler och avslöjanden om intressekonflikter i Bulgarien, Tjeckien, Ungern och Polen.

Italien har inrättat en särskild portal hos sin antikorrupsionsmyndighet för att övervaka de kontrakt som sluts i samband med de 200 miljarder euro som kommer att betalas ut enbart till Italien.

Jag har fått till mig att Europaparlamentet ett flertal gånger har ställt krav på att delta i granskningen av faciliteten, men det har inte hörsammats av EU-kommissionen. Min fråga är: Hur ser regeringen på risken kring de här hårt förhandlade resurserna och risken för att de ska hamna hos fel personer och användas på fel sätt, men framför allt gå ned i någons fickor

Anf. 27 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det här är en tämligen uppstyrd process, vilket är bra, för precis som Annika Qarlssoon säger är det ju väldigt mycket pengar som vi nu tillsammans lånar upp och som sedan kommer att distribueras till länderna. Det är därför viktigt att pengarna används på ett bra sätt och självklart också viktigt att de inte hamnar i fel fickor.

Den process vi har nu är bara den första delen i den här processen. Inför utbetalningarna kommer sedan kommissionen också att granska att regeringarna runt om i Europa har vidtagit de åtgärder som verkligen står i planen för att man ska kunna fortsätta att få de här utbetalningarna.

Då utgår jag från att det finns en kontroll inte bara av att man har vidtagit de reformer som man har sagt att man ska göra utan naturligtvis också generellt att pengarna hamnar rätt. De här pengarna går ju till länderna, som sedan ska se till att pengarna används till olika former av reformer. Men jag bara utgår från att en del av granskningen också blir att pengarna går dit de ska.

Vill du komplettera, Max Elger?

Anf. 28 Statssekreterare MAX ELGER:

Det gör jag så gärna, finansministern.

Jag har inte så hemskt mycket att komplettera med. EU kommer ju att jobba, som brukligt är, å ena sidan med kommissionens granskning av planerna, å andra sidan med de uppföljningar som görs av delmål och mål. Naturligtvis kommer de myndigheter som har till uppgift att säkerställa en korrekt medlemsanvändning att göra detta, nämligen Revisionsrätten, Olaf och Europeiska åklagarmyndigheten.

Jag tror att man tillgriper de medel som är för handen för att motverka oegentligheter.

Anf. 29 JAN ERICSON (M):

Jag fick faktiskt svar på min fråga av Max Elger. Jag var också inne på detta med Revisionsrätten och andra organ och utgår från att de granskar de här medlen minst lika noga som allting annat.

Jag är nöjd med svaret.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till dagordningspunkt 9, Genomförandet av stabilitets- och tillväxtpakten. Rekommendationer i enlighet med förfarandet vid alltför stora underskott. Detta är ett beslutsärende.

Anf. 31 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här förväntas vi anta en rekommendation till Rumänien.

Rumänien är den enda medlemsstat som i dag befinner sig i ett underskotts förfarande. Landet bedömdes redan före pandemin ha ett alltför stort underskott, det vill säga ett underskott som överskred

referensvärdet 3 procent. År 2019 låg det på 4,4 procent av bnp. Det gjorde att man i april 2020 placerade Rumänien i ett underskottsförfarande.

Att undantagsklausulen nu är aktiverad innebär för Rumäniens del att man har längre tid på sig att minska sitt underskott än vad man annars hade haft. Mot den bakgrunden rekommenderar kommissionen att rådet ställer sig bakom rekommendationen till Rumänien om att korrigera det alltför stora underskottet till år 2024. Rekommendationen innebär att Rumäniens underskott successivt bör minska från 9,2 procent av bnp 2020 till 2,9 procent av bnp till 2024.

Regeringen bedömer att vi kan ställa oss bakom den föreslagna rekommendationen.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går till dagordningspunkt 10, Den europeiska planeringsterminen 2021. Rekommendationer om de uppdaterade stabilitets- och konvergensprogrammen. Detta är ett beslutsärende.

Anf. 33 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Vi förväntas anta de landsspecifika rekommendationerna och en förklarande not från rådet.

Den 2 juni presenterade kommissionen sitt förslag till rekommendationen. Terminen har tillfälligt anpassats till faciliteten för återhämtning av resiliens, vilket bland annat innebär att medlemsstaterna enbart får rekommendationer på det finanspolitiska området.

I år har medlemsstaterna fått tre rekommendationer.

Den första rekommendationen rör inriktningen på finanspolitiken för 2022. Här skiljer kommissionens rekommendationer i viss mån mellan medlemsstaterna, beroende på om man har låg eller hög statsskuld.

Den andra rekommendationen innefattar en uppmaning till medlemsstaterna att återgå till en försiktig finanspolitik när de ekonomiska förutsättningarna tillåter.

I den tredje rekommendationen uppmanas medlemsstaterna att vara uppmärksamma på de offentliga finansernas sammansättning och kvaliteten på reformerna för att säkerställa en hållbar och inkluderande återhämtning.

I samband med publiceringen av rekommendationerna gav kommissionen även information om den allmänna undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten. Den aktiverades i mars 2020, och det är kommissionen som är ansvarig för tillämpningen. De bestämmer alltså hur den ska tillämpas.

I ett meddelande från mars 2021 föreslog kommissionen att beslutet om när klausulen ska avaktiveras ska fattas efter en samlad bedömning av det ekonomiska läget. En återgång till 2019 års bnp-nivå angavs som ett huvudkriterium.

Baserat på vårprognosen från maj 2021 bedömer kommissionen att 2019 års bnp-nivå kan uppnås det fjärde kvartalet 2021 i EU som helhet och det första kvartalet 2022 i euroområdet.

Efter en samlad bedömning har kommissionen kommit fram till att klausulen ska fortsätta att tillämpas under 2022 och avaktiveras från och med 2023.

Regeringen kan ställa sig bakom rekommendationerna från det finanspolitiska rådet samt anta noten från rådet. Vi ser rekommendationerna som ett instrument för att uppmuntra till en ansvarsfull ekonomisk politik och uppfyllelse av de målsättningar som sattes upp inom EU. Det är sedan upp till varje medlemsstat att välja hur man ska förhålla sig till de tre rekommendationerna.

Det är positivt att rekommendationerna i viss mån har anpassats till medlemsstaternas olika förutsättningar, även om vi hade föredragit en tydligare anpassning till de landsspecifika finanspolitiska utmaningarna.

Vad gäller kommissionens slutsats att den allmänna undantagsklausulen ska fortsätta att tillämpas under 2022 är någonting som regeringen kan notera, men en återgång till 2019 års bnp-nivå är ett rimligt huvudkriterium. Utgångspunkten i kommissionens prognoser över den ekonomiska utvecklingen skulle kunna ifrågasättas och om detta huvudkriterium verkligen kommer att vara uppfyllt 2022.

Regeringen menar att finanspolitiken på kort sikt bör fortsätta att stödja ekonomisk återhämtning och att det är viktigt att EU:s medlemsstater återgår till en finanspolitik som säkerställer hållbara offentliga finanser på medellång sikt så fort omständigheterna medger.

Anf. 34 ANNIKA QARLSSON (C):

Herr ordförande! Vi stöder den svenska ståndpunkten att man köper kommissionens bedömning av när undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten bör sluta gälla. Men kommer det att ske löpande utvärderingar av utvecklingen för att säkerställa att EU:s makroekonomiska obalans inte får fortgå alltför länge?

Vi vet att det finns starka krafter i flera EU-länder som driver på för att permanenta undantagsklausulen, bland annat med hänvisning till klimatinvesteringar, och menar att klimathänsyn borde gå före principen om hållbara finanser. Hur kommer regeringen att agera för att se till att vi så fort som möjligt går tillbaka till ordnade finanser när krisläget är över?

Anf. 35 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Tack så mycket för en viktig fråga! Vi har ju stabilitets- och tillväxtpakten att förhålla sig till, och enligt den ska man återgå till sunda statsfinanser, inte minst efter att undantagsklausulen har avvecklats. När det regelverk som vi har i dag tillämpas finns det inget utrymme för annat än sunda offentliga finanser. Däremot finns det en diskussion i EU om behovet av att modernisera och uppdatera stabilitets- och tillväxtpakten. Där finns det mycket att bekymra sig över. En del länder har synpunkter, lössläppta kanske är att ta i men de ligger långt ifrån Sveriges synpunkter på hur man bör sköta de offentliga finanserna. Där har vi börjat att ha en diskussion med länder som har en mer liknande inställning som vi har i de här frågorna, så att vi kan ha ett bra samarbete med likasinnade när den här diskussionen kommer upp. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går till dagordningspunkt 11, Slutsatser om utmaningar för den

Anf. 37 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här väntas vi godkänna rådsslutsatser om 2021 års åldrande rapport. Det är en rapport som tas fram av kommissionen vart tredje år och som innehåller bedömningar av de ekonomiska och budgetära konsekvenserna av att befolkningen åldras i medlemsstaterna.

Rapportens huvudbudskap är att de åldersberoende kostnaderna kommer att öka när befolkningens genomsnittsålder ökar. Men situationen ser olika ut i olika medlemsstater. Sammantaget beräknas de åldersrelaterade offentliga utgifterna öka med nära 2 procent av bnp fram till 2070 i EU som helhet för att nå 26 procent av bnp till år 2070.

I utkastet till slutsatserna betonar rådet bland annat betydelsen av att de finanspolitiska utmaningar som följer av en åldrande befolkning hanteras på ett långsiktigt hållbart sätt, speciellt mot bakgrund av de påfrestningar som pandemin innebär. Därtill framhålls vikten av att säkra en god kvalitet inom sjukvård och äldreomsorg genom ökad effektivitet i de här systemen. Rådet välkomnar också att många länder har reformerat sina pensionssystem det senaste årtiondet, samtidigt som rådet noterar behovet av ytterligare åtgärder i ett antal medlemsstater.

Regeringen kan ställa sig bakom förslaget till rådsslutsatser.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 12, Förberedelser inför G20-mötet med finansministrar och centralbankschefer den 7–10 juli 2021 – EU:s mandat. Vägledning för det fortsatta arbetet. Detta är en informationspunkt.

Anf. 39 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Vi kommer att få information om processen för att godkänna våra gemensamma positioner inför mötet den 7–10 juli. Vid G20-mötet representeras ju EU av ordförandeskapet och kommissionen. Gemensamma positioner förbereds i den ekonomiska och finansiella kommittén och godkänns sedan av Ekofinrådet, men eftersom det inte är något Ekofinråd planerat mellan det förberedande mötet och G20-mötet kommer det formella godkännandet av mandatet att ske genom skriftligt förfarande.

Vi återkommer med ett skriftligt samråd inför beslutet. Så har det varit flera gånger tidigare just vad gäller G20-möten.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar och tackar för informationen.

Vi går in på dagordningspunkt 13, Övriga frågor, och inleder med punkt 13 a, Översyn av Solvens II. Uppdatering från kommissionen. Detta är en diskussionspunkt.

Anf. 41 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Kommissionen kommer att informera om ett kommande förslag till

följd av översynen av Solvens II-direktivet, vilket alltså är EU:s rörelse-reglering för försäkringsbolag. Här väntar vi oss att medlemsstaterna ges möjlighet att lyfta fram sina prioriteringar.

Solvens II har varit gällande sedan 2016. Syftet med direktivet är att se till att försäkringsföretag kan stå för sina förpliktelser och därmed ge försäkringstagarna ett gott skydd. I de delar som omfattas av översynen ingår bland annat att se över tillämpningen av proportionalitetsprincipen, tekniska parametrar i kapitalkravsberäkningen och regler som rör gränsöverskridande verksamhet och gruppregler.

Kommissionen har aviserat att man utöver justeringarna av det befintliga direktivet även ska lägga fram förslag som innebär nya regler på försäkringsområdet, som krishanteringsregler och ett harmoniserat försäkringsgarantisystem.

Vi är i nuläget osäkra på hur långt kommissionen kommer att gå. Vi har förespråkade att kommissionen bör fundera på om inte ett förslag om ett harmoniserat försäkringsgarantisystem borde ligga i ett separat spår för att inte försena andra, mer nödvändiga justeringar. Vi har ju erfarenhet av att gemensamma garantisystem kan ta lång tid att diskutera.

Något som vi tror kommer att få mycket utrymme i de kommande förhandlingarna är vilken roll som försäkringssektorn har när det gäller politiska initiativ, till exempel målet med kapitalmarknadsunion. Inte minst i förhållande till återhämtningen av ekonomin efter pandemin är det en högprioriterad fråga för många medlemsstater att anpassa solvensregelverket till att stimulera försäkringssektorns investeringsförmåga i realekonomin.

Regeringen menar att Solvens II är överlag ett väl fungerande regelverk som bidrar till att stärka konsumentskyddet i försäkringssektorn. Målet med översynen bör därför vara att göra de justeringar av regelverket som bedöms nödvändiga för att stärka konsumentskyddet men utan att förändra regelverket i grunden.

Regeringens utgångspunkt är att kapitalkraven ska spegla den underliggande risken och att Solvens II-regelverket i första hand ska värna försäkringstagarnas intressen. Vidare menar regeringen generellt att finansmarknaden spelar en viktig roll i omställningen till en mindre fossilberoende ekonomi. Vi ser det som positivt att kommissionen beaktar det i sitt arbete inför det kommande förslaget.

Anf. 42 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, finansministern, för föredragningen!

Finansministern sa någonting på slutet som jag inte riktigt uppfattade, men det var i anslutning till det som jag hade tänkt fråga om.

Det står så här i förslaget till svensk ståndpunkt: ”I denna bedömning bör avvägningen mellan konsumentskyddet och eventuellt ökade kostnader uppmärksammas.”

Jag har lite svårt att förstå vad den meningen egentligen betyder. Innebär det att konsumentskyddet är underordnat eventuellt ökade kostnader, eller vad betyder det egentligen?

Anf. 43 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Jag sa ingenting om kostnader kontra konsumentskyddet.

”Målet med översynen bör vara ... att stärka konsumentskyddet ... utan att förändra regelverket i grunden.”

Vi tycker att kapitalkraven ska spegla den underliggande risken och att Solvens II-regelverket ska värna försäkringstagarnas intressen.

Det är möjligt att det står något annat i något underlag, men det var inget som jag sa.

Anf. 44 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Det stämmer att i det utskick som vi har fått om regeringens förslag till svensk ståndpunkt finns den mening som jag läste upp med, men jag hörde att finansministern sa något annat. Jag var osäker på vad finansministern egentligen menade i förhållande till det utskickade.

Men då uppfattar jag det som att den meningen är struken i den svenska ståndpunkten, och det är jättebra.

Anf. 45 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Jag måste titta vad som står.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

För ordningens skull: Det muntliga ordet gäller, precis som det skrivna. Jag tittar på vår kanslipersonal. Står det i den skrivna ståndpunkten? Ett ögonblick.

Vi konstaterar att det som Ilona efterfrågar står i den skrivna kommenterade dagordningen, som vi fick i måndags. Men nu har ändå finansministern kompletterat detta vid dagens sammanträde. Vi tar ett ögonblick igen.

Vi konstaterar också att i det utskick som gick ut i torsdags med regeringens förslag till svensk ståndpunkt står det så här: ”Solvens II är ett överlag välfungerande regelverk som har bidragit till att stärka konsumentskyddet i försäkringssektorn. Målet med översynen bör vara att göra de justeringar av regelverket som bedöms nödvändiga för att stärka konsumentskyddet ytterligare, men utan att förändra regelverket i grunden.”

Det är vad som har skickats ut i torsdags i regeringens förslag till svensk ståndpunkt.

Önskar Ilona Szatmari Waldau kommentera detta ytterligare?

Anf. 47 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Egentligen inte. Det är väl mer att jag har tittat på det kommenterade utskicket som vi fick från kansliet i går. I så fall var den gamla ståndpunkten med i det och inte den nya ståndpunkten.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Det kom inte något utskick i går, enligt kansliet.

Anf. 49 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Får jag säga något?

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Varsågod, finansministern! Vi försöker reda ut begreppen. Finansministern kan också bidra konstruktivt.

Det som står i den mening som Ilona Szatmari Waldau har är att man ska göra en avvägning mellan konsumentskyddet och eventuellt ökade kostnader. Tanken är väl att detta att titta på och ta hänsyn till ökade kostnader sväljs av att inte förändra regelverket i grunden. Syftet med det är att när man gör förändringar som innebär mycket av ökade kontroller riskerar det att öka kostnaden för konsumenterna, och då är det viktigt att ha den aspekten med sig när man tittar på förändringar av regelverket så att det inte övervältras stora kostnader på konsumenterna som inte är väl avvägda på grund av ökade kontroller som verkligen behövs. Det är tanken.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Tack, finansministern, för det förtydligandet! Är Ilona Szatmari Waldau nöjd med den kompletteringen?

Anf. 53 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Absolut! Det var ju det jag frågade om, vad det betydde, så det är jag jättenöjd med.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Då så! Då har vi rätt ut begreppen och vad som har varit otydligt.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 13 b, Europeiska revisionsrättens särskilda rapport om jämställdhetsintegrering i EU-budgeten – Information från den svenska delegationen. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 55 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det är den svenska regeringen som har begärt att den här rapporten ska tas upp på mötet, och jag kommer att vara den som inleder diskussionen och uppmärksammar mina kollegor på att den här viktiga rapporten har kommit.

Rapporten publicerades den 26 maj och undersöker om jämställdhetsintegrering har tillämpats i EU:s budget från 2014 och framåt. Revisorerna har granskat jordbrukspolitiken, struktur- och investeringsfonderna och Erasmusprogrammet. Revisionsrätten har också granskat två medlemsländer, nämligen Spanien och Rumänien.

Jämställdhet mellan kvinnor och män är ju ett av EU:s grundläggande värden. Men revisionsrättens rapport visar på att alltför lite har gjorts för att tillämpa jämställdhetsintegrering, det vill säga att systematiskt och aktivt främja jämställdhet när politiken utformas och EU:s budget används. Vi vet dessutom att effekterna av pandemin inte är könsneutrala.

Vi menar att det är hög tid att kommissionen agerar och börjar använda jämställdhetsbudgetering i den nya programperioden liksom för återhämtningspaketet.

Regeringen välkomnar rapporten och det arbete som Europeiska revisionsrätten har gjort för att granska hur kommissionen har levt upp till de krav som finns på jämställdhetsintegrering eftersom jämställdhet är en

prioriterad fråga för regeringen i EU-arbetet. Regeringen fäster stor vikt vid att EU-medel hanteras på ett sätt som är ändamålsenligt och effektivt.

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Då har vi nått vägs ände.

Anf. 57 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Jag ska stå i kammaren om sex minuter, för då inleds rambeslutsdebatten. Är det, herr ordförande, möjligt att min statssekreterare Mats Elger föredrar den sista punkten? Annars är jag lite oartig mot Elisabeth Svantesson, och det vill jag ogärna vara.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Okej, jag förstår. Absolut!

Då tackar vi finansministern för närvaron vid dagens EU-nämndssammanträde och önskar henne lycka till vid kommande rådsmöte och en trivsamt onsdag.

Anf. 59 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Alltid trevligt att få vara i nämnden!

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Då ska vi tydligen, vilket inte framkommit men som vi fått ett önskemål om från Finansdepartementet, få information om EIB:s kommande årsmöte. Jag tror att statssekreterare Max Elger är redo att säga något om detta.

Anf. 61 Statssekreterare MAX ELGER:

Ja, det är helt riktigt att det finns en fråga som ligger utanför Ekofindagordningen.

I samband med Ekofinmötet kommer också Europeiska investeringsbankens årsmöte att hållas, och vid mötet väntas EIB:s president berätta om bankens verksamhet det senaste året. Bankens revisionskommitté kommer också att presentera resultatet av sin årliga granskning av bankens kontrollsystem och riskhantering.

I år väntas fokus av förklarliga skäl ligga på bankens respons på covid-19-krisen och på dess klimatrelaterade arbete.

EIB-gruppen har finansierat företag som drabbats av krisen och ökat sin finansiering till hälsosektorn, inklusive till vaccin. Likviditetsstöd har därtill lämnats till framför allt små och medelstora företag från den europeiska garantifond som inrättades förra våren.

EIB har förstärkt sitt klimat- och miljöarbete. Från och med i år ska all verksamhet som EIB bedriver vara förenlig med Parisavtalet. Andelen av EIB:s finansiering till klimat- och miljöprojekt ska fortsätta öka och nå minst 50 procent av den totala utlåningen 2025.

Sedan undrar jag, herr ordförande, om jag kan komma med en marginalanteckning till den kommentar jag lämnade tidigare om budgeteffekter.

Tusen tack! Som jag sa känner jag inte till några budgeteffekter av det förslag som har kommit på momssidan. Men det gäller för svensk räkning, där effekterna bedöms vara försumbara, samt för de teoretiska effekter som man skulle kunna tänka sig på EU-budgeten. Även dessa bedöms vara försumbara.

För medlemsstaterna som helhet, 27 stycken, väntas dock det ursprungliga förslaget generera en sammantagen effekt på 110 miljoner euro för alla budgetar sammantaget. Det är med många mått mätt försumbart, men det är ändå en siffra som har använts i sammanhanget. Jag vill gärna tillföra den.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar och noterar informationen.

Med detta är dagens EU-nämndssammanträde avslutat. Vi önskar er alla en trivsamt och soligt dag och tackar för närvaron i dag.

Innehållsförteckning

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1

§ 2 Ekonomiska och finansiella frågor

.....	2
Anf. 2 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 3 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	2
Anf. 4 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 5 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	3
Anf. 6 HELENA BOUVENG (M)	4
Anf. 7 ERIC WESTROTH (SD)	4
Anf. 8 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	4
Anf. 9 Statssekreterare FREDRIK OLOVSSON	4
Anf. 10 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 11 ERIC WESTROTH (SD)	5
Anf. 12 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 13 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	5
Anf. 14 ERIC WESTROTH (SD)	6
Anf. 15 HAMPUS HAGMAN (KD).....	6
Anf. 16 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	6
Anf. 17 Statssekreterare MAX ELGER	6
Anf. 18 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 19 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	6
Anf. 20 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 21 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	7
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 23 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	7
Anf. 24 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 25 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	8
Anf. 26 ANNIKA QARLSSON (C).....	8
Anf. 27 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	9
Anf. 28 Statssekreterare MAX ELGER	9
Anf. 29 JAN ERICSON (M)	9
Anf. 30 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 31 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	9
Anf. 32 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 33 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	10
Anf. 34 ANNIKA QARLSSON (C).....	11

Anf. 35 Finansminister MAGDALENA	2020/21:48
ANDERSSON (S)	16 juni
Anf. 36 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 37 Finansminister MAGDALENA	
ANDERSSON (S)	12
Anf. 38 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 39 Finansminister MAGDALENA	
ANDERSSON (S)	12
Anf. 40 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 41 Finansminister MAGDALENA	
ANDERSSON (S)	13
Anf. 42 ILONA SZATMARI WALDAU (V)	13
Anf. 43 Finansminister MAGDALENA	
ANDERSSON (S)	14
Anf. 44 ILONA SZATMARI WALDAU (V)	14
Anf. 45 Finansminister MAGDALENA	
ANDERSSON (S)	14
Anf. 46 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 47 ILONA SZATMARI WALDAU (V)	14
Anf. 48 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 49 Finansminister MAGDALENA	
ANDERSSON (S)	14
Anf. 50 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 51 Finansminister MAGDALENA	
ANDERSSON (S)	15
Anf. 52 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 53 ILONA SZATMARI WALDAU (V)	15
Anf. 54 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 55 Finansminister MAGDALENA	
ANDERSSON (S)	15
Anf. 56 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 57 Finansminister MAGDALENA	
ANDERSSON (S)	16
Anf. 58 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 59 Finansminister MAGDALENA	
ANDERSSON (S)	16
Anf. 60 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 61 Statssekreterare MAX ELGER	16
Anf. 62 ORDFÖRANDEN	17